

KATTENS SUNDHED

– KORT FORTALT

Kattens sundhed - kort fortalt

af fagdyrlæge Troels Dalgaard

Maj 2014

Udgivet af:

DYREFONDET

Ericaparken 23, 2820 Gentofte,
tlf. 39 56 30 00, www.dyrefondet.dk

Tak til fotograferne:

Louise Engberg, Jette Kongensgaard
og Dreamstime

Layout og tryk:

KLS Grafisk Hus A/S

Denne tryksag er produceret CO₂-neutralt.

DET ER BÅDE DEJLIGT OG SPÆNDENDE, NÅR MAN FÅR EN **KAT** I HJEMMET

Men der følger også mange forpligtelser og et stort ansvar med.

Det er vigtigt, at give katten en god tilværelse og sikre, at den får det rigtige foder, bliver tilstrækkeligt vaccineret og får de nødvendige sundhedseftersyn hos dyrlægen.

Denne pjece giver en række gode råd og vejledning om, hvordan du sikrer dig en sund og rask kat.

Vaccinationer

Hvad skal man vaccinere imod

Den almindelige kattevaccine beskytter normalt katten mod kattesyge - også kaldet - "felin panleukopeni", samt de to sygdomme, som populært kaldes katteinfluenza - nemlig - "felin rhinotracheitis herpesvirus" og - "felin calicivirus".

Kattesyge er en meget alvorlig sygdom, som kan have et meget hurtigt forløb med feber, opkastninger, diaré og forstyrrelser i centralnervesystemet. Det vil ofte

i sidste ende føre til dødsfald. Der er ingen specifik behandling. Nogle katte overlever ved støttebehandling, men oftest er forløbet fatalt trods behandling.

Katteinfluenza angriber respirationssystemet med nysen og øjenflåd, men der kan også være infektioner i mundhulen og lungerne. Der findes ingen specifik behandling mod influenzavirus, men katte overlever som regel med støttebehandling. Senere kan kattene dog få tilbagevendende øjen- og luftvejsproblemer.

Derfor er det vigtigt at vaccinere sin kat mod disse tre sygdomme.

Har man en kat, som også lever ude, deltager i udstillinger eller kommer i pension, bør den også vaccineres mod felin leukæmi virus – også kaldet "felv" eller "katteleukæmi". Sygdommen ned-sætter ligesom katte aids kattens immunforsvar, så den kan udvikle kræft eller få uhelbredelige infektionssygdomme. Katteleukæmi får kattene enten ved bidsår fra vilde katte, ved at spise af samme skål som en smittet kat eller hvis den færdes på steder, hvor der er mange katte samlet. Smitten kan nemlig overføres ved almindelig kontakt. Kattene er smittet længe før sygdommen bryder ud, så tilsyneladende raske katte kan sagtens smitte andre.

Når katten bliver vaccineret, får den også et sundhedseftersyn. Det er i sig selv en rigtig god ide, for så kan dyrlægen fange eventuelle problemer i opløbet. Det er jo som bekendt bedre at forebygge end at helbrede.

Hvordan, når man rejser?

Skal man til udlandet med sin kat, kræver myndighederne, at katten er vaccineret mod rabies (hundegalskab), at katten er mærket og at katten har et pas. Hvor ofte katten skal vaccineres varierer fra land til land, så spørg din dyrlæge om, hvordan det forholder sig, der hvor du skal hen.

På fødevarestyrelsens hjemmeside www.fvst.dk kan du læse mere om rejser med dyr.

Hvornår skal man vaccinere sin kat?

Hvis kattens mor er vaccineret, er killingen dækket indtil den er ca. 11-15 uger gammel. Killinger kan vaccineres fra de er otte uger alt afhængig af, hvilken vaccine, der er tale om. Men man kan med fordel vente til de er 12 uger, når

man får katten hjem. Det vil sige – det er altid godt at vente et par dage fra man har fået katten, så den er mindre stresset. Den første vaccine skal gentages tre-fire uger

efter, og derefter en gang om året.

Det er vigtigt, at huske, at katten godt kan blive syg, selvom den er vaccineret. Det kan ske, hvis infektionspresset er tilstræk-

kelig stort. Men samtidig er det værd at vide, at risikoen for at blive syg er langt lavere for vaccinerede katte og at forløbet af sygdommene er meget mildere.

Orm

Katten får fortrinsvis to slags orm, spoleorm og bændelorm.

Spoleorm er rundorm, der ligner spaghetti. De er fem til 12 cm lange. De voksne orm lever af tarmindhold i kattens tarmkanal. Men ormen har flere livsstadier, og i nogle af stadierne af den livscyklus lever den i kattens væv. Som en del af livscyklussen hostes ormene op fra lungerne og synkes tilbage til tarmkanalen. Det giver den karakteristiske "ormehoste".

Katten kan blive smittet som killing via modermælken eller fra omgivelserne. Katte kan også smittes af deres byttedyr. Spoleorm er som regel kun et problem hos killinger og drægtige katte. Har voksne katte

ellers problemer med spoleorm, kan det være et tegn på en anden sygdom. Spoleorm behandles med receptpligtig medicin, ser du tegn på orm, skal du derfor kontakte din dyrlæge, som vil vejlede dig.

Bændelorm lever i kattens tarmkanal som voksne orm. Bændelorm er en fladorm og en ledorm, som udskiller led med æg i. Leddene kan ses på inficerede katte omkring anus. De ligner fladtrykte riskorn, som kan trække sig sammen.

Bændelorm har brug for en anden vært til at udvikle sig – en såkaldt mellemvært. Det kan enten være mus eller lopper. Har katten bændelorm, er det derfor smart at tjekke den for lopper også.

Bændelorm behandles med receptpligtig medicin, du skal derfor kontakte din dyrlæge, hvis du ser bændelorm. Man kan i øjeblikket behandle bændelorm med piller og spot-on medicin.

Bændelormen har en inkubationstid på ca. 28 dage, det vil sige, at fra katten bliver smittet til man ser led i afføringen, går der mindst 28 dage. Bændelorm er normalt ikke farlig for katten.

Normalt er kattens bændelorm ikke noget problem for mennesker, men i år 2000 blev rævebændelorm konstateret i Danmark. Katten kan blive mellemvært for ormen og kan på den måde smitte videre og være endog meget ubehagelig for mennesker.

Lopper

Lopper er en lille parasit, som i sit voksne stadium suger blod fra kattene. Det sker, når lopperne skal parre sig, for faktisk er det en meget lille del af loppens livscyklus, den lever på katten. Det meste af sit liv tilbringer loppene i omgivelserne. Som tommelfingerregel siger man: "at for hver loppe, der er på katten, er der 100 i omgivelserne". Der findes et utal af loppemidler på markedet. Snak med din dyrlæge, før du behandler katten. Nogle af de midler, der virker for hunde, er direkte giftige for katte, og nogle midler er uvirkosomme.

Mærkning og registrering

Det er en rigtig god idé at mærke og registrere sin kat.

Mærkning sker enten ved øretatovering eller ved at mikrochippe katten.

En øretatovering kan ses af alle. Ulempen er dog, at den med årene kan blive svær at læse.

For at aflæse en chip skal man have en scanner, hvilket dyrlæger, politi og Falck har.

I dag kan man købe kattelomme, som kun tillader katte med en kendt mikrochip at passere, så uønsket besøg undgås.

Når du får din kat mærket, er det vigtigt tillige at få den registreret, så katten får de bedste muligheder for at blive genforenet med dig, hvis den skulle være løbet hjemmefra.

Kønsmodenhed

Hunkatten kommer i brunst når den er fem-ti måneder gammel.

Hunkatten kommer i løbetid i begyndelsen af året. Det vil sige i februar/marts måned, når lyset begynder at tage til. Den vil fortsætte med at være i brunst, indtil sent efterår eller indtil den bliver parret. Man kan også afbryde brunsten – for eksempel med en operation (sterilisation), hvor man fjerner kattens æggestokke. En anden mulighed er at give katten p-piller. Bivirkningerne ved p-piller er dog så store, at de kun bør anvendes undtagelsesvis, som hvis man for eksempel vil have

killinger næste år. Brunsten afbrydes også ved drægtighed.

Hunkattene kan blive meget stressede af at komme i brunst ca. hver tredje uge, hvilket ikke er unormalt. En del katte bliver som følge heraf urenlige og taber sig.

Hankatten vil ofte begynde at vise territorialadfærd og markerer sit territorie ved at strinte op af ting som for eksempel møbler og vægge. Denne adfærd ophører normalt ved neutralisering, der er et mindre kirurgisk indgreb.

Det kan være meget svært at leve sammen med en kat, der ikke er neutraliseret, idet begge køn bliver rastløse, miaver mere og hankatten har også en tendens til at blive mere aggressiv overfor andre katte.

Den gamle kat

I dag bliver katte ældre, end de gjorde før hen. Det skyldes den

bedre pleje og den generelt høje sundhedsstatus. Derfor ser vi i dag også flere aldersbetingede lidelser hos katte, end vi gjorde før i tiden. Det er ikke usædvanligt, at katte bliver 15 til 20 år i dag. En kat kommer i ældregruppen, når den er otte til ti år gammel.

Den ældre kat har andre problemer end den unge kat. Det er vigtigt, at man lægger mærke til symptomer og adfærdsændringer. Hopper den ikke op på sin sædvanlige plads, kan det være, fordi den har ondt – eventuelt som følge af slidgigt, som mange ældre katte får. Hold også øje med om katten drikker mere, end den plejer, om den spiser meget og alligevel taber sig og om den har forstoppelse eller diaré. Ser man forandringer, skal man kontakte sin dyrlæge. Samtidig er det vigtigt ved de årlige vaccinationer at tale om kattens trivsel. Et stort problem hos mange ældre katte er parodontose og tandsten. Det er også en god ide

jævnligt at få taget en blodprøve for at se, om der er nogle forandringer i for eksempel lever- eller nyreværdier.

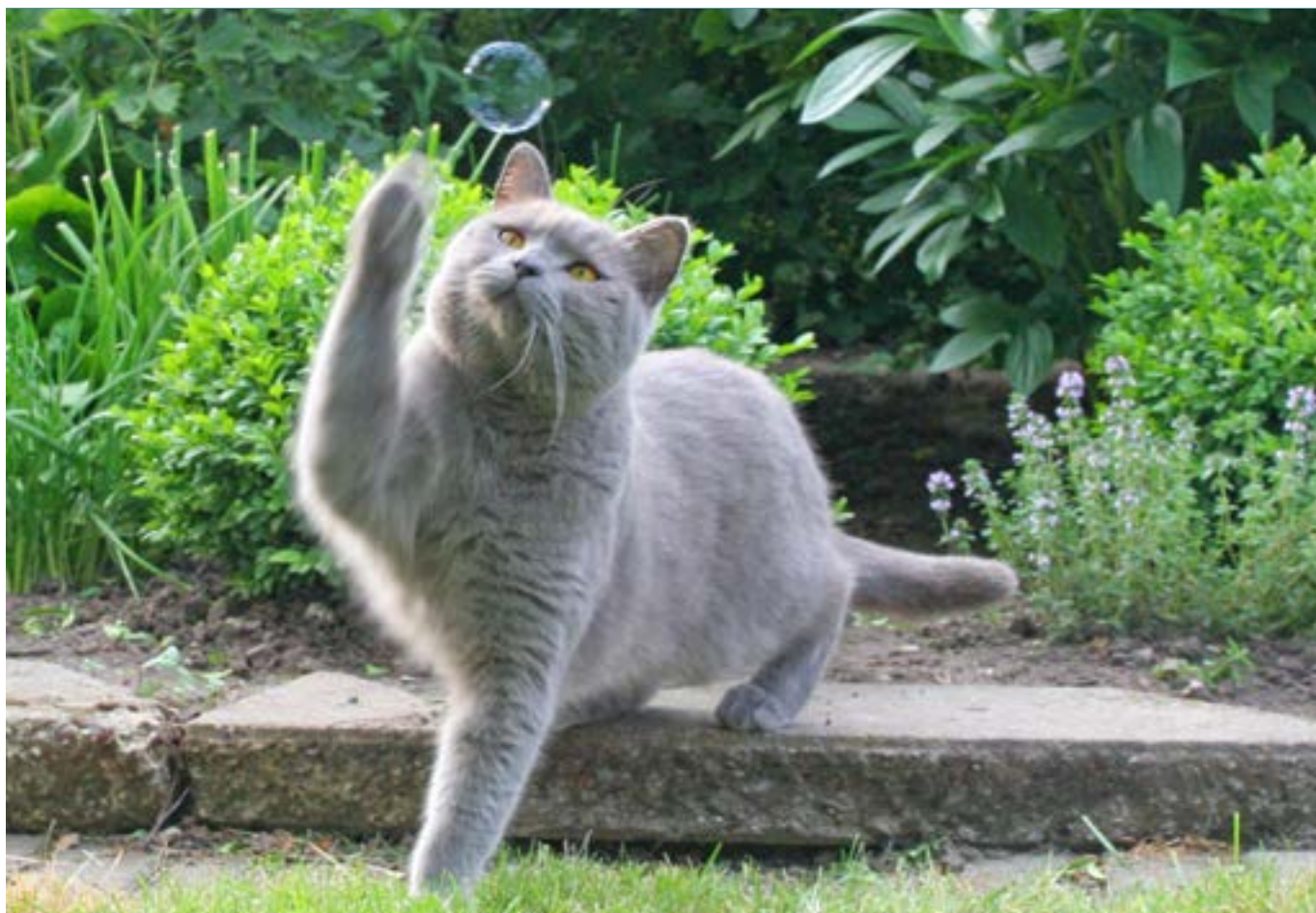
Ved det årlige tjek vil dyrlægen lave et sundhedseftersyn af katten, hvor man kan fange mange ting i opløbet.

Fodring

Katten er et rovdyr og skal derfor have foder, der indeholder meget protein. Der findes mange udmærkede fodermærker på markedet. Nogle katte har specielle behov – det gælder for eksempel killinger, ældre katte og langhårskatte.

Du kan altid tage en snak med din dyrlæge eller din kats opdrætter om, hvilket foder der passer bedst til din kat.

VIL DU hjælpe Dyrefondet

med genoptryk og forsendelsesomkostninger,

kan du indscætte

et beløb på konto **9570 8182310**

- ethvert beløb modtages med stor taknemlighed!

Du kan også støtte Dyrefondets arbejde og få 6 blade for kun 225 kroner pr. år.
Meld dig ind på www.dyrefondet.dk

DYREFONDET

Ericaparken 23, 2820 Gentofte, tlf. 39 56 30 00, www.dyrefondet.dk